



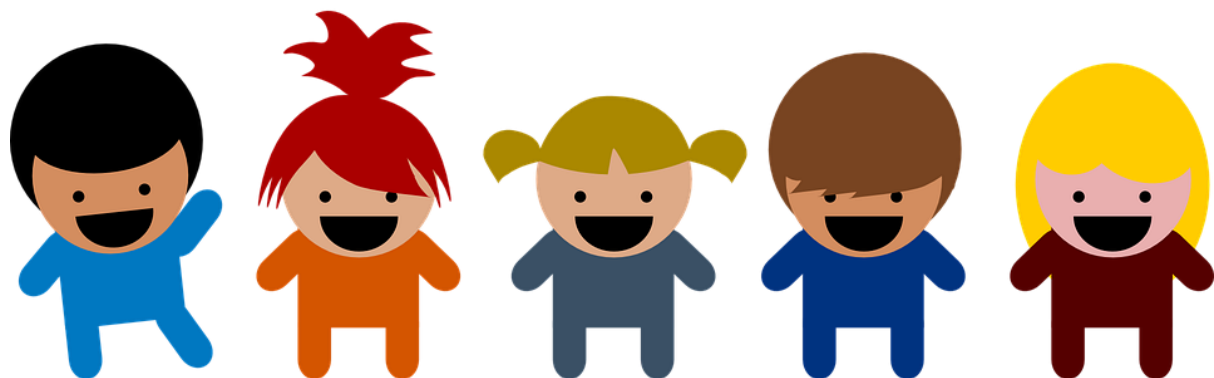
Att stärka barnperspektivet i hälso- och sjukvård

En fråga om kompetens och kompetensförsörjning


Hälso- och sjukvårdsforum, Sunne den 6 oktober 2022

Inledande centrala begrepp

- Barn, ungdomar och unga - pratar idag om alla från 0 upp till 18 år
- Hälsa- och sjukvård - pratar idag utifrån det begreppet men det mesta är lika tillämpligt även i omsorg o pedagogisk verksamhet
- Kompetens och kompetensförsörjning - pratar idag om dessa begrepp utifrån exemplet stärkt barnperspektiv i hälso- och sjukvård. Att ta utgångspunkt från ett intersektoriellt arbets- och kunskapsfält i frågor om kompetensförsörjning skiljer sig från det vanliga där specifik yrkesgrupp eller verksamhet står i fokus

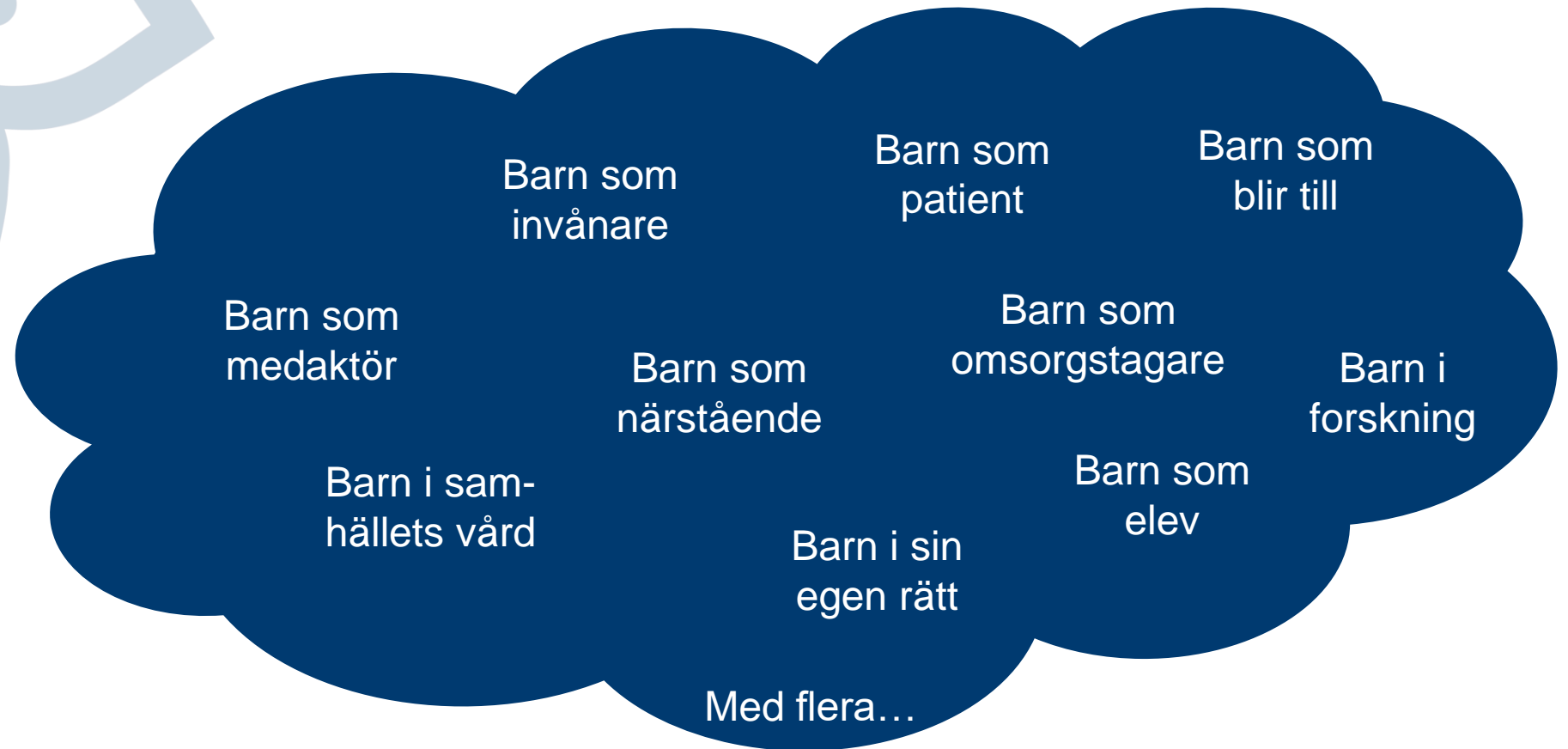


Kommer prata om....

- 
- Barns roller i hälso- och sjukvård
 - Barns rätt i hälso- och sjukvård
 - Samverkan för barn i hälso- och sjukvård
 - Kompetens och kompetensförsörjning



Barns roller i hälso- och sjukvård



Barns rätt i hälso- och sjukvård

Barnkonventionen

Barnsynen i barnkonventionen:

- Barn och unga är kompetenta och handlingskraftiga
- Barn och unga har rätt till stöd och skydd

Barnkonventionens fyra portalparagrafer:

- Artikel 2: Om **alla barns lika värde och rättigheter**. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.
- Artikel 3: I alla åtgärder som rör barn ska i första hand det som bedöms vara **barnets bästa** beaktas. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.
- Artikel 6: Varje barns **rätt till liv, överlevnad och utveckling**. Det handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.
- Artikel 12: Barnets **rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade** i alla frågor som berör hen. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.



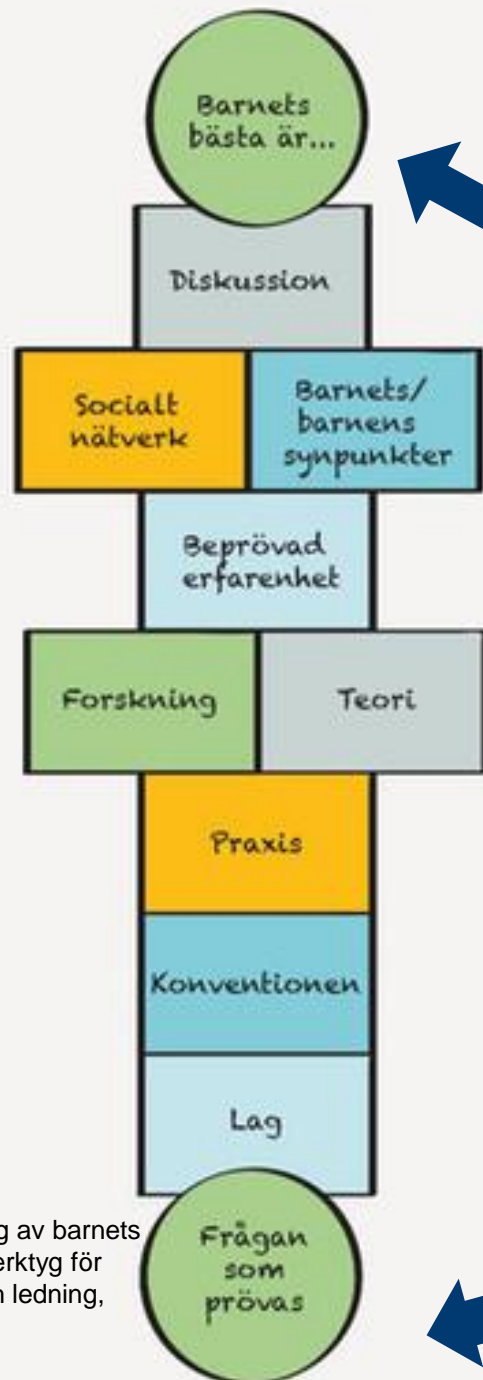
Barns rätt i hälso- och sjukvård

Perspektiv

- **Barnperspektiv** riktar de vuxnas uppmärksamhet mot en förståelse av barns uppfattningar, erfarenheter och handlingar i världen. Handlar om att medvetet och så bra som möjligt rekonstruera barns perspektiv. Detta sker genom vetenskapliga koncept och beprövad erfarenhet.
- **Barns perspektiv** representerar barns samlade erfarenheter, uppfattningar och förståelse av sin livsvärld. Fokus här ligger på barn som subjekt i sin egen värld.
- **Barnets perspektiv** representerar det enskilda barnets erfarenhet, uppfattningar och förståelse av sin livsvärld.

Barns rätt i hälso- och sjukvård

Barnets bästa



Först här kan frågan om barnets bästa på goda grunder besvaras!

Se hopphagen, allt detta ska med!

Börja här och jobba er vidare uppåt!

Ur: Prövning av barnets bästa, ett verktyg för styrning och ledning, SKR 2018

Barns rätt i hälso- och sjukvård, Delaktighet

Testa

dig själv och
din verksamhet

Nivå 5

Barn delar makt och ansvar över beslutsfattande

Nivå 4

Barn involveras i beslutsfattande processer

Nivå 3

Barns åsikter och synpunkter beaktas

Nivå 2

Barn får stöd i att uttrycka sina åsikter och synpunkter

Nivå 1

Barn blir lyssnade till

Vägar till delaktighet:

• öppningar

Är jag som vuxen beredd att dela inflytande och ansvar med barn?

Är jag beredd att låta barn delta i mina beslutsfattande processer?

Är jag beredd att beakta barns åsikter och synpunkter?

Är jag beredd att stödja barn att uttrycka sina åsikter och synpunkter?

Börja här:
Är jag beredd att lyssna på barn?

• möjligheter

Finns ett förfarande som möjliggör för barn och vuxna att dela inflytande och ansvar över beslut?

Finns ett förfarande som möjliggör för barn att delta i beslutsfattande processer?

Möjliggör den beslutsfattande processen att barns åsikter och synpunkter beaktas?

Har jag tillgång till olika aktiviteter och metoder som stödjer barn att uttrycka åsikter och synpunkter?

Arbetar jag på ett sätt som möjliggör att barn blir lyssnade till?

• skyldigheter

Är det ett policykrav att barn och vuxna delar inflytande och ansvar över beslut?

Är det ett policykrav att barn ska vara involverade i beslutsfattande processer?

Är det ett policykrav att barns åsikter och synpunkter ska vägas in i beslutsfattande?

Är det ett policykrav att barn ska ges stöd i att uttrycka sina åsikter och sina synpunkter?

Är det ett policykrav att barn ska bli lyssnade till?

”En persons engagemang i en livssituation”

Subjektivt: Autonomi, engagemang, acceptans

Objektivt: Samhandling, tillgänglighet, tillhörighet

Utifrån ålder och mognad....

Barns rätt i hälso- och sjukvård, Delaktighet









Rätten att kommunicera

Jag har rätt att:

- få möjlighet att välja
- säga nej till föremål och handlingar
- be om det jag vill ha
- uttrycka önskemål och känslor
- bli lyssnad på och få ett svar även om svaret är "nej"
- be om och få uppmärksamhet och samspela med andra
- ha möjlighet att använda mitt kommunikations-sätt hela tiden
- be om och få information om planer och rutiner som rör mig
- få insatser för att utveckla min kommunikations-förmåga
- alltid ha ett kommunikations-system som fungerar
- vistas i miljöer som är kommunikativt tillgängliga
- delta i samtal som har ett meningsfullt innehåll
- bli pratad med, inte om
- bli tilltalad på ett respektfullt sätt

Fritt översatt av DART (www.dart-gbg.org) från National Joint Committee for the Communicative Needs of Persons with Severe Disabilities (1992): http://www.asha.org/NJC/bill_of_rights.htm För information om bildlicenser: www.dart-gbg.org/licenser

Tycker du om förslaget?

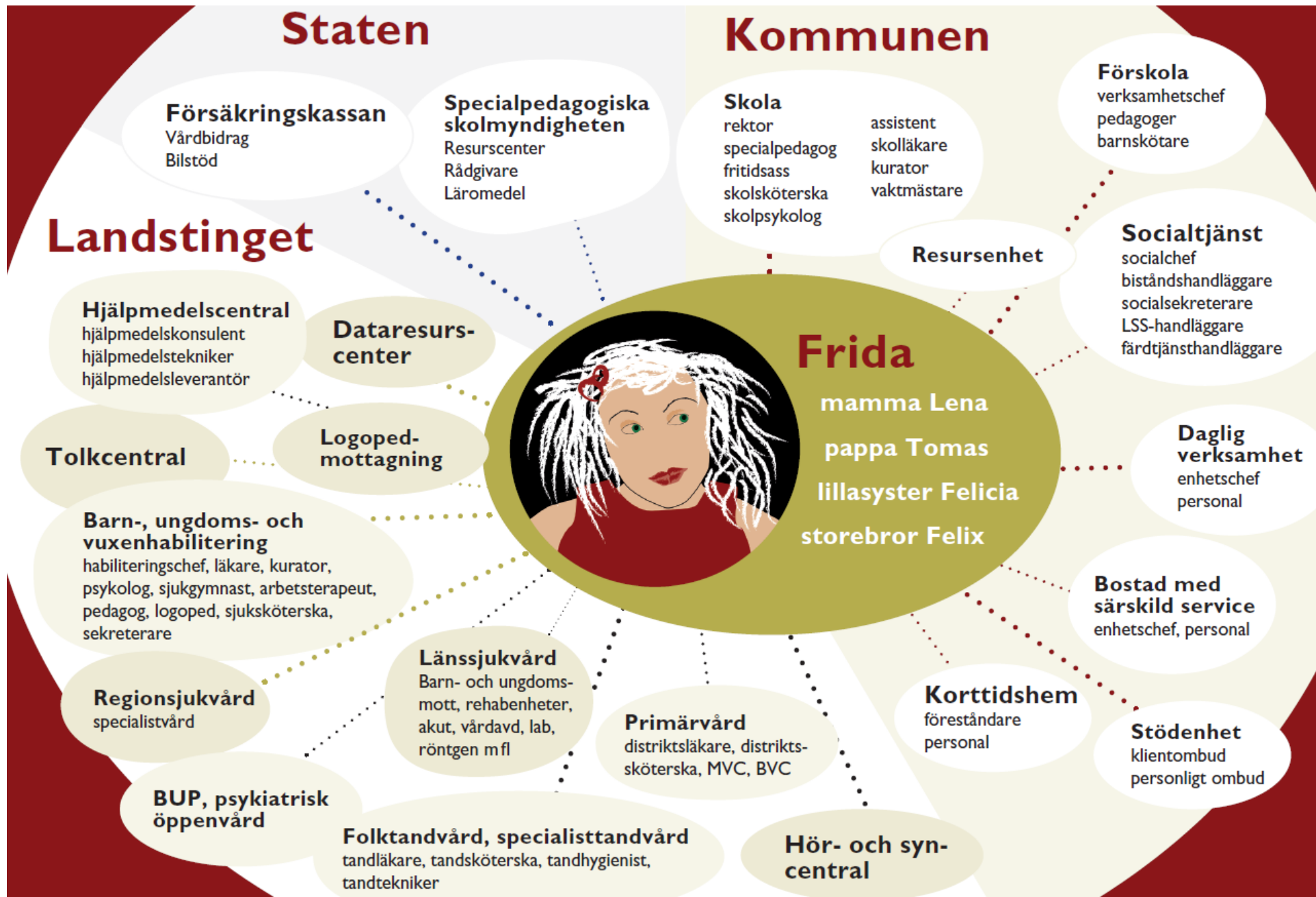
 Roligt	 Bra	 Sådär	 Dåligt
 Vet inte	 Spännande	 Tråkigt	 Förslag



Samverkan för barn i hälso- och sjukvård

- Barn och unga som samverkansfält lyfts fram alltmer
- Nödvändigt
- Gör skillnad
- Krävs o förväntas men...
- Samverkan - ett eget kompetensområde
- Samverka på olika sätt – det sätt som krävs

Varför samverka? –individens perspektiv



Varför samverka? - samhällsperspektivet

Samverkan – ”välfärdsstatens nya arbetsform”
(Danermark och Kullberg 1999)

Fragmentering av välfärdstjänster -
Specialiseringar och avgränsningar

Risk att medborgare med behov av olika insatser
”faller mellan stolarna”

Personer med komplexa problem, eller...?

Samverkan - ett medel för att människor ska kunna få tillgång till det samhällsstöd de
behöver i ett begripligt sammanhang



Mycket hinder finns det.....

De största hindren i rangordning:

- Svårigheter att kommunicera mellan olika professioner och organisationer.
- Olika värderingar, attityder och synsätt på individer och deras behov
- Bristande förtroende och tillit mellan deltagare
- Revirtänkande och konkurrens om makt och resurser
- Oklart eller revirbevakande ledarskap
- Olika lagar, regler och föreskrifter

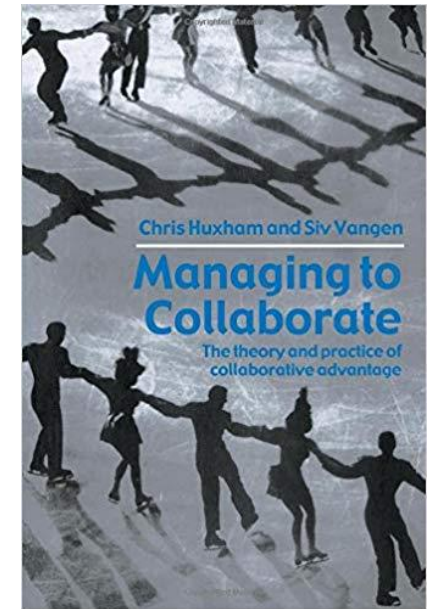


Avstå samverkan – om det inte absolut behövs

Samverka kring ett identifierat behov - inte för samverkans skull

Samverkanstips

- Ha en helhetssyn på barnets/barnens behov som utgångspunkt för samverkan
- Skaffa en gemensam bild av vad samverkan syftar till och vad den ska omfatta
- Involvera barn och unga och familjer som berörs
- Investera mer tid än du tror
- Stå upp för ditt perspektiv och kompromissa
- Börja smått, lyckas och bygg förtroende
- Kommunicera !
- Inse att andra gör saker på andra sätt
- Se till att ledare i processen är autonoma och har stor handlingsfrihet
- Förstå din egen maktposition och se till att ingen är sårbar
- Stimulera, underlätta och "gör" för att komma framåt
- Inse att du inte har full kontroll och att förutsättningarna förändras, använd energi, övertygelse och dina samverkansfärdigheter så når ni långt tillsammans





Samverkan för barn i Värmland

- Samverkan kring enskilda barn, Samordnad individuell plan, SIP mm
- Nära vård - Börja med barnen!
- Nära organisering, ex Familjecentraler, Första linjen
- Andra fina exempel och mer på gång
- Barn i samhällets vård
- Nya perspektiv, Barnalivet och Ungdomslivet
- Kliniknära forskning i samverkan med KAU

Kompetens och kompetensförsörjning

- Generell grundläggande kompetens om barn och unga finns det stora och gemensamma behov av
- Gemensamma behov av fördjupad kompetens om barn och unga
- Specifik och nischad kompetens om barn och unga
- Identifiera kompetensöverlappningar att stärka
- Värmland – unika möjligheter att fortsatt systematiskt och gemensamt bygga och utveckla integrerade arbetssätt inom barn- och ungaområdet.
- Effektiv samverkan för barn och unga ger meningsfullhet och sammanhang såväl till barn, unga, och närstående som till professionella aktörer.
- Värmland – unika möjligheter att systematiskt och gemensamt bygga och utveckla en plattform för kompetensutveckling i barn- och ungafrågor
- Stärka fokus på barn och unga i strategisk kompetensförsörjning

Fyra punkter vi har pratat om

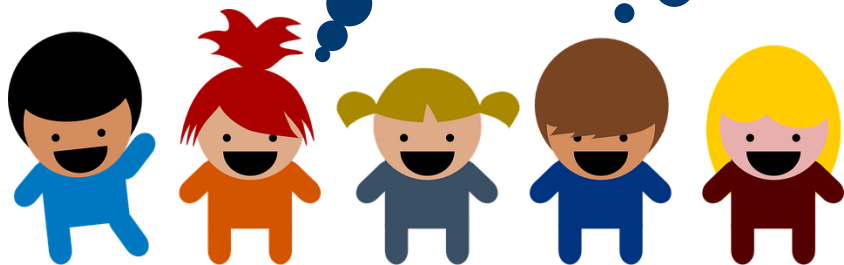
- Barns roller i hälso- och sjukvård
- Barns rätt i hälso- och sjukvård
- Samverkan för barn i hälso- och sjukvård
- Kompetens och kompetensförsörjning

Tänk om vi i
Värmland...

.....skulle sätta
barnen så
mycket i
fokus...

....så att alla
barn sina behov
tillgodosedda....

....och så att vår samlade
kompetens och våra arbetssätt får
en stark attraktionskraft i Värmlands
kompetensförsörjning...





Region
Värmland